

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (in s e r a t e) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 81.

V Ljubljani, v torek 12. aprila 1898.

Letnik XXVI.

Prazniške misli.

Tako je tudi letos izbežala mrzla zima, tako se je končal dolgi predpust, minul resni post in zopet smo obhajali veselo Veliko noč. Vsak je vesel tega časa in se raduje vstajenja Odrašiteljevega in vstajenja v naravi. Res je sicer, da mi Ljubljancem nekako s prikritim strahom pričakujemo velikonočnih praznikov, odkar nam je pred tremi leti osodepolno noč strašni potres pretresel ude in sesul naše mesto malo da ne v prah. Vsi, ki smo doživeli oni hudi čas, ne pozabimo nikdar svojega strahu, ki nas je preletel vzpričo prvega sunka, ne pozabimo onega strašnega stanja, v katero se je kar čez noč razsulo naše ljubljansko mesto. Nedeljo popoldne smo se še veselo izprehajali po mestu in njegovi okolici, zvečer prihajali v prazniški brezskrbnosti domov in legali k počitku; kar na mah se strese zemlja in — po Ljubljani je bilo.

Kakor se nam vtisnejo vsi važni in razburiljivi trenotki neizbrisno v spomin, tako nam tudi ta žalostna »noč razpada« po »dnevu vstajenja« še ni izginila iz spomina in smo se je spomnili koj pod nadpisom teh vrstic.

Pa od tistega časa sem se je zemlja že zopet umirila, mir se je vrnil mej prebivalstvo in razburjenost se poglela. Že smo praznovali dvoje jasnejših Velikih nočij in tudi za letos se nam ni bilo treba bati kakega potresa. Vse skrbi, ki so veljale prejšnja leta potresu, obrnimo torej drugim vprašanjem, recimo na primer avstrijski politiki.

V avstrijskem parlamentu sicer letos ni prave

Velike noči, vendar je nastopilo v njem ne glede na to pravo aprilsko vreme. Imeli smo v političnem življenju tekoče leto hudo, strašno hudo vreme. Naš parlament je zmrznil že prve dni decembra in čez tri mesece tičal je v tako debelem ledu, da ga je Gautsch ves čas svojega poslovanja zastoj razbijal. Niti februarij niti marec mu nista prišla do živega, stoprav april ga je utajal. In kdo je ta april? Po naših mislih ta ni nihče drugi, nego novi ministerski predsednik grof Thun. Ko se je prikazal na političnem obzorju, razlila se je nekaka jutranja zarja po temnem obnebu našega parlamenta: vse je upiralo vanj oči in si obetalo, češ, le-ta nam bo pomagal. Pa smo se menda zmotili in bridko varali. Kajti Thun je po naši sodbi pravi april, ker mu ni nič upati in je vse dosedanje njegovo vedenje »skrita skleda«, kjer je mogoče marsikaj skuhanega, kamor pa nihče ne sega s svojim vidom in svojo bistroumnostjo?! Zelo nam je dvomiti, se li ta način politikovanja, ta »modus cunctandi« obnese Thunu in politiki v prid in korist. Toliko je gotovo, da se razburjenost množi, da duhove razburja.

V našem parlamentu torej vlada sicer april, ni pa vesele Velike noči in ni še »ob moč trohnoba«, na kateri hira in umira naš parlament!

In kako je pri nas doma? Kako Veliko noč praznuje naša domača politika? V tem oziru pač obhajamo še precej vesele praznike. Če pomislimo, da se je v zadnjem času srečno dognala sprava mej domačima strankama, če uvažujemo, da se je pokopala tista mržnja, tista neljuba, narodno prepričanje naravnost žaleča mejsebojna, osebna gonja, katera je provzročevala toliko jeze

in nepotrebnega srda, moramo se vzradostiti in zahvaliti nebo, da se je naš narod »izveličal« tega trpljenja, da s trdnim namenom, gojiti odslej nekajeno, celokupno politiko, obhajamo lepe in radostne velikonočne praznike.

In v drugih ozirih! Tu nam prihaja na misel ono mesto svetega pisma, ki nam pripoveduje o treh svetih ženah. Šle so tja pred grob, da bi še jedenkrat videle Kristusa in ga mazile. Bil pa je pred grob navaljen velik kamen in žene se skrbno vprašujejo: »Od groba kdo odvalil nam bo kamen ta, ki tam leži?« Prišel pa je angel Gospodov in odvalil od groba kamen.

In v ti pesemci poiskali smo si za danes lepo prispodobo za naš narod slovenski. Tudi on leži še tako rekoč v grobu, kamor ga je pokopalo tuje nasilstvo. Pred grob pa so mu navalili in nagromadili sovražniki njegovi velik, nepremičen kamen neveljave, zaostale omike, ki leži pred grobom ravnopravnosti. Težak in nepremičen je ta kamen in nihče ga ni mogel do sedaj odmakniti, da bi narod vstal, vstal k lepšemu življenju, k življenju razvoja in napredka, izobrazbe in veljave! . . .

Zato pa treba, da mi Slovenci v teh hudih in kritičnih časih, kakor jih živimo letos, bolj kakor nekaj posvetimo vse svoje moči, svoja dela, svoje skrbi domoljubnemu delovanju, da neumorno delujemo in se trudimo za prospeh naše domovine in jej s tem sredstvom odvalimo težki kamen izpred groba njenega. Oj bratje, ko se to zgodi, tedaj bo tudi naš narod vstal in praznoval veselo svojo Veliko noč, svojega vstajenja dan! . . .

LISTEK.

Victoria.

(Slika iz časa preganjanja kristjanov v treh dejanjih.)

(Po dr. A. Waal-u. — Jan-Jak.)

(Dalje.)

Šesti nastop.

Renat. Trebonij.

Trebonij: Čuješ, Renat! Obrok za odločitev je potekel!

Renat: Prefekt, ta temna ječa in nje mokro ozidje mi kaže dovolj, da si pripravljen mučiti me i na najgrozovitejše načine.

Trebonij: Saj lahko uideš mukam.

Renat: Narava se grozi pred tako ječo, in če ima človek še tako trdno voljo, vendar takim nezgodam se mora ukloniti.

Trebonij (sam za-se): Ali čujem prav? (glasno): Lahko bi sicer še več zahteval, a če mi izpolniš to, kar sem ti preje velel, lahko si prost še v tem trenutku. — Če ne...! (Zažuga s prstom.)

Renat (navidezno obotavljaje): Naj bo! Odpovedujem se slovesno bogovom in njihovim daritvam, obetam tudi, da ne bom nikdar učil krivih nauk.

Trebonij: Tako je prav, dragi Renat! A kako je s cerkvenim premoženjem?

Renat: Tedaj bodi še to! Vem, kje se

hrani premoženje, in ako ti je drago, pokažem ti ga, kedar hočeš.

Trebonij (veselo iznenaden): A-á, je li to tvoja resna volja?

Renat: Da, pokažem ti vse, ako greš jutri z menoj v katakombe.

Trebonij (prevarjen): Kaj? V oni labirint temnih hodnikov?

Renat: Odkar ste nam razrušili vsa sveetišča na površju zemlje, ostala nam je prosta le notranjost.

Trebonij: A kdaj me popelješ tjekaj?

Renat: Precej jutri, ko se zberejo kristjani k molitvi.

Trebonij: Ali bom mogel biti tudi jaz prisoten?

Renat: Seveda, samo neopažen.

Trebonij (za-se): No, to je pa res izvrstno! Tega nisem pričakoval. Le počakaj, dobro si zapomnim tamošnje osebe, da mi pridejo potem brez težave v roko. (Glasno): Smem tudi Marka saboj vzeti?

Renat: Da, toda samo njega!

Trebonij: Morebiti tudi orožje in bakle?

Renat: Tudi to lahko, a zdaj me izpusti iz ječe, da oskrbim še danes vse potrebno.

Trebonij: Ho, ho, ne tako hitro! to bi bilo prav toliko, kot ptička izpustiti iz kletke.

Renat: Dandanes moramo biti previdni; zato ti morem le prost obljubljeno izpolniti.

Trebonij: Toda, kdo bi verjel kristjanom?

Renat (prostodušno): Kakor te je volja. Naj ti pa kdo drugi izpolni željo.

Trebonij (za-se): Naj li verjamem? Naj bo! Saj redke stvari so drage. (Glasno): Povej mi kraj in uro, kje se snideva!

Renat: Počakaj me jutri zjutraj na cesti, ki pelje v Ardejo, pri Domitilini vili.

Trebonij: In bomo mogli priti z drugimi vred v vilo?

Renat: Še danes ti pošljem geslo.

Trebonij: Toda, da me zares počakaš na onem mestu.

Renat: Smeš mi verjeti. Popeljem te na kraj, kjer darujejo, in ti pokažem cerkveni zaklad. Drugo prepušчам tebi: delaj, kakor hočeš.

Trebonij: O, ne skrbi, drugo izvršim že sam!

Renat: Če se ti pa morebiti ne posreči že jutri polastiti se zaklada, povem ti kmalu, kje ti ga je iskati.

Trebonij: Dobro! Zdaj ti zaupam, Renat. Toda ne misli s svojo prekanjenostjo...!

Renat: Mož-beseda sem še vedno bil in bom!

Trebonij: Le idi zdaj!

Renat: Prisrčno se ti zahvaljujem. Zdravstvuj. (Odide.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. aprila.

Ebenhoch o položaju. Poslanec dr. Ebenhoch in najbrže, kakor se zatrjuje, naslednik barona Kasta na mestu gorenje-avstrijskega deželnega glavarja, je objavil v sobotni številki »Linzer Volksblatt« nekako bilanco o prvih dneh državno-zborskega zasedanja. Mej pasiva je avtor te bilance postavil naslednje točke: Odklonitev mesta v predsedstvu od strani nemške levice, napoved najstrožjih parlamentarnih sredstev za slučaj, ako se vlada in večina ne bodeta ozirali na zahteve levičarjev, vloženi nujni predlogi proti lex Falkenhayn, skrajno radikalno stališče jednega dela nem. ljudske stranke. Tem pasivam nasproti se nahajajo nastopna aktiva: Mirna volitev Nemca predsednikom poslanske zbornice; dejstvo, da opozicija ni ovirala mirnega zborovanja; izjava predsednikova, da je postala lex Falkenhayn brez veljave; osamljenje Schönererjancev od strani ostalih levičarjev; mirna in dostojna razprava o vladni izjavi; odkrito prizadevanje desnice, da se odstrani vse, kar bi mogli levičarji smatrati za provokacijo. Dr. Ebenhoch meni potem, da pasiva sicer presegajo aktiva, vendar se vkljub temu še nikakor ne more trditi, da državni zbor v kratkem napove konkurz. Nato pa trdi člankar, da ima za tako ugodno stanje največ zaslug katol. ljudska stranka, ki si je neprestano prizadevala, odpraviti največja nasprotja mej desnico in levico in na ta način omogočiti mirno parlamentarno delovanje. Katoliška ljudska stranka mora dajati vsem dober vzgled, ogibati se mora vsega, kar bi razburilo nasprotnike, in storiti vse, kar ni proti njenim načelom, in sicer tako, da tudi stranke v desnici ne bodo imele nikakega povoda, dvomiti nad pravičnostjo starega zaveznika. Večina ima le tedaj koristi, ako je parlament zmožen za delo, kaj takega je pa nemogoče, dokler manjšina ni popolno pomirjena. Da se pa to kmalu doseže, za to mora skrbeti v prvi vrsti katoliška ljudska stranka. — Kakor razvidno, posl. dr. Ebenhoch ne govori mnogo o splošnem parlamentarnem položaju, marveč le bolj o delovanju in posredovanju katoliške ljudske stranke. Gotovo je res, kar trdi dr. Ebenhoch, da je nujno potrebno pomirjenje skrajnih levičarjev v korist skupnega mirnega in plodnosnega delovanja, toda mešetar mora pa tudi paziti, da pri tem svojem posredovalnem delu ne razburi preveč nenemških strank in da se pri tem strogo drži načela pravičnosti, ker sicer delo ne bo imelo nikakega posebnega vspeha.

Mladočehi in vlada. Iz mladočehskih krogov prihajajo v poslednjem času vedno odločnejše izjave, v katerih se naglašja, da Mladočehi ne morejo več čakati. Ne ve se sicer, piše brnsko glasilo, ali grof Thun more čakati ali ne, znano pa je, da so mladočehski poslanci oni, ki ne morejo čakati, in ti so najzmernejši in najpotrpežlivejši

Sedmi nastop.

Trebonij. Marko.

Trebonij (mencaje si roke): Saj sem vedel, da se uda moji volji. — V onem labirintu ni menda posebno varno. Zato se pa z orožjem dobro preskrbim, na stene bo pa Marko delal znamenja, da bova mogla izhod dobiti. — Marko!

Marko: Prefekt!

Trebonij: Že dolgo nisi dobil nič za svojo zvesto službo.

Marko: Bogovi vedo, da ne, gospod!

Trebonij: Bodi torej pripravljen jutri zjutraj z baklami. Nekam pojdeva.

Marko: Z baklami, jutri zjutraj?

Trebonij: Ne poprašuj dalje, hočem te presenetiti. (Odide.)

Osmi nastop.

Marko (sam): Pa razumi to, kdor more! Strašno veliko denarja mu je moral dati Renat, drugače bi ga ne bil izpustil, in tudi dobrovoljen bi ne bil tako.

In jutrajšnji izlet, bakle — po dnevu! Čudno! Izenaditi me hoče. Najprijetnejše iznenadenje bi bilo — pest cekinov. Kaj se vé, morebiti res kaj odpre svojo polno mošnjo. Le tako naprej, saj pravim!

(Zagrinjalo pade.)

(Dalje sledi.)

mej vsemi. Zahteva se z vso odločnostjo, naj se grof Thun izjavi, kako misli ustreči njihovim zahtevam. Podpirati hočejo ministra Kaizla, zahtevajo pa, da se tudi njim ne odreče podpora, na katero že dalj časa zamažajo čakajo. Ti možje napovedujejo končno tudi, da državni zbor ne ostane dolgo v današnji sestavi, ako se do 9. maja ne pokaže bolj delavnega, nego dosedaj. O nagodbi z Ogersko in stališču mladočehskih poslancev se na tem mestu trdovratno molči.

Mažarski narodni praznik. Včeraj malo pred poludnem so se zbrali, kakor je bilo napovedano, člani obeh postavodajalnih zastopov v Budimpešti k skupni slavnostni seji, v kateri se je brez debate v tretjem branju vsprejela slavnostna in udanostna adresa, katero so potem izročili cesarju. Slavnostne seje se je udeležila le liberalna stranka polnoštevilno, ostale stranke so bile neznatno. Košutova neodvisna pa prav nič zastopana. Umevno je, da so došli vsi poslanci v ogerskih narodnih nošah in si obesili na vrat vse, karkoli je kdo imel. Slavnostna seja je trajala le pol ure. Drugi zapisnikar poslanec Molnar je prebral udanostno adresno, nato se je pa takoj vse podalo na kraljevi dvor, kjer je predsednik Szilagyi pred kraljevim prestolom prebral udanostno adresno. V daljšem govoru se je cesar zahvalil za zagotovilo udanosti in zvestobe, na kar so se poslanci razšli. Radovednega občinstva se je zbralo vse polno pred zbornico in pred kraljevim dvorom. Zvečer se je priredilo nekoliko razsvitljave po mestu, toda vse pa je kazalo, da to ni pravi narodni praznik, marveč le nekaj slavnostni dan sedaj vladajoče mažarske klike, ki v svojem delu ne išče družega, nego lastno vladno, za koristi in želje naroda se pa ne zmeni. Umevno je po tem, da tudi narod ne more biti posebno vesel takega zastopstva.

Mac Kinleyeva izjava. Včeraj opoludne je predložil predsednik Zveznih držav severo-ameriških kongresu v Washingtonu svoje poročilo ali izjavo o španjsko-ameriški zadevi, katero je željno pričakoval ves omikani svet. — Pričetkom svojega poročila zavrača Mac Kinley najodločnejše željo, naj bi se kubanske vstase pripoznalo za vojno silo, ker se kaj takega sedaj ne spodobi. Poslanica zahteva, naj Zvezne države vporabljajo oboroženo silo v toliki meri, da se ustavijo vedni nemiri na Kubi in se otoku zagotovi stalna vlada. Vlada zahteva višjega kredita, da more pomoči trpečim prebivalcem na Kubi. Nesreča na ladji »Maine« vzbuja posebno pozornost predsednika Kinleya, ki je poleg tega še posebno mnenja, da je eksplozija na »Maine« v havanskem pristanišču dokaz, da Španija ni zmožna, da bi zagotovila ladijam Zveznih držav in drugih držav ono varnost, ki so jo opravičene pričakovati. Predsednik omenja tudi, da Španija odvrta od sebe vsako odgovornost za to nesrečo in da obžaluje, da se je zgodilo to v španjskem pristanišču. Predsednik izjavlja, da je mogoče, dognati mir na otoku, sklepa pa z nastopnimi besedami: Pri sestavi te poslanice mi je došlo uradno sporočilo, da je kraljica-vladarica naročila generalu Blanco, naj v doseg miru napove premirje, katerega doba in pa posamnosti še niso znane. To dejstvo bode, upam in sem popolno prepričan, vzbudilo v vas največje zanimanje. Ako ta korak doseže svoj namen, bode ustrezno aspiracijam našega miroljubnega naroda. V nasprotnem slučaju nam pa nihče ne bo mogel odreči pravice do nadaljne akcije, s katero se pečamo. — Ta poslanica se je prebrala tudi v reprezentantni zbornici in se potem izročila komisijam za zunanje zadeve. Mac Kinley ni povedal nič novega in se o početku in povstanku vojne ne more še prav ničesar sklepati.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. aprila.

(Zaobljubljena potresna procesija) se je na velikonočno nedeljo, kakor prešnji leti, vršila tudi letos posebno veličastno in ob ogromni vdeležbi občinstva iz mesta in okolice. Sprevod z Najsvejšim so vodili prevzvišeni knez in nadškof iz stolnice na Kongresni trg, kjer je bil pred velikimi vrati uršulinske cerkve pripravljen altar. Tu so bile pete litanije M. B. in opravile so se molitve na čast svetnikom, katere častimo kot varuhe in priprošnjike zoper šibo potresa. Vse mestne župnije so se pod vodstvom svojih duhovnih pa-

stirjev vdeleževale spreveda. Dal Bog, da glasne prošnje na tisoče in tisoče broječega vernega ljudstva ne bi bile brezvspešne ter da nas mili Bog v prihodnje varuje groznih udarcev potresa!

(† Dr. Jernej Zupanec.) V 88. letu je včeraj umrl notar dr. Jernej Zupanec, znani slovenski veljak, ki je stal še ob zibelki preporoda slovenskega naroda ter mu je bil vse dni zvest požrtvovalen sin. Blagega pokojnika, ki se je odlikoval po svojem plemenitem značaju, spoštovali so vsi, ki so ga poznali, in hvaležen spomin mu je zagotovljen pri našem narodu. V dolgi bolezni bil je večkrat previden s sv. zakramenti ter je končal svoje življenje ves udan v voljo božjo. Pokojnik je bil rojen v Martinjem Vrhu v šentlenarski župniji, kjer je svojim občanom zgradil lepo šolsko poslopje. Občina selška ga je v priznanje zaslug zato izvolila svojim častnim občanom. Svetila pokojniku večna luč!

(Osebnosti.) Sodnijski pristav dr. Henrik Stepančič je prestavljen iz Ilirske Bistrice v Montun. — Gospod Anton Foerster ml., klavirski virtuoz v Berlinu, je postal profesor na ondodnem Sternovem konservatoriju. — Živino: zdravnik gospod Rudolf Salloker je imenovan okrožnim živinozdravnikom za Kranjsko. — Profesorju dr. Alfredu pl. Valenti je deželni odbor poveril začasno vodstvo ginekološkega oddelka v deželni bolnici.

(Cerkveno slovesnost v uršulinskem samostanu.) Prevzvišeni knez in nadškof goriški dr. Jakob Missia opravili so danes zjutraj ob 8. uri v tukajšnji uršulinski cerkvi cerkveno opravilo slovesne preobleke ter vsprejema v samostan za naslednje štiri gospodičine-postulantinje: Frančiško Jenko iz Ljubljane, kot s. M. Borgijo, Ivano Kremžar z Glinc pri Ljubljani, kot s. M. Elizabeto, Magdaleno Čech iz Hudolina pri Brnu na Moravskem, kot s. Filipino in Amalijo Roggy iz Attanga na Gor. Avstrijskem, kot s. M. Magdaleno. Bog spremljaj s svojo milostjo!

(»Glasbena Matica« v Ljubljani.) Pevski odbor »Glasbene Matice« izreka c. kr. profesorju gospodu Antonu Funtku najtoplejšo zahvalo za izvrstno poslovenjenje besed I. S. Bachovemu »pasijonu po sv. Matevžu« in ob enem za vse druge prevode na slovenski in nemški jezik, katere je z največjo ljubeznjivostjo in vselej brez najmanjše nagrade za naš zbor izvršil. — Ljubljana, dne 9. aprila 1898. Pevski odbor »Glas. Matice«.

(Dnevni red) občinskega sveta redni seji, katera bode v sredo, dne 13. aprila ob 5. uri popoldne v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah. — Ko bi se v jedni seji ne mogle rešiti vse točke dnevnega reda, nadaljevala se bode seja v četrtek, dne 14. aprila ob 5. uri popoldne. — I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnikov zadnjih dveh sej. III. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o županovem nasvetu gledé praznovanja cesarske jubilejske slavnosti; 2. o volitvi dveh udov v komisijo za odmerjenje vojaške takse; 3. o prošnji Marije Speilove, posestnice v Trnovskih ulicah št. 15 za odpisno dovoljenje; 4. o prošnji Marije Riharjeve, posestnice v Hradeckega vasi šte. 32, za preklic javnega pota. IV. Finančnega odseka poročila: 1. o prošnji Rozalije Jevnikarjeve, posestnice na Tržaški cesti št. 29, radi izplačila 3 odst. posojila; 2. o prošnji Ivana Föderla posestnika v Kolezijskih ulicah št. 4, radi izplačila 3 odstotnega posojila; 3. o prošnji Terezije Omejščeve, posestnice na Karlovski cesti št. 24, radi izplačila 3 odstot. posojila; 4. o prošnji V. Zeschkovih dedičev radi izbrisa neke servitute na I. Jermanovem posestvu v Dolgih ulicah. V. Stavbnega odseka poročila: 1. o prošnji »Kranjske stavbne družbe« za doplačilo pri zgradbi kanala v Vegovih ulicah; 2. o izpremembi dohoda k mestnim ječam; 3. o prošnji posestnika Iv. Bavdka, da se mu prepustita les in opeka njegove stare hiše; 4. o prošnji posestnika Iv. Dražila za stavbno črto pri njegovi hiši na Sodarski stezi in v Ulicah na grad; 5. o nivelu v Wolfvih ulicah; 6. o prošnji J. Dovča za zgradbo nove hiše na sv. Petra predmestju; 7. o izdelavanju splošnega načrta inžen. A. Losa za centralni kolodvor; 8. o zgradbi nove mestne dekleške šole pri sv. Jakobu; 6. o zgradbi »Gasilnega doma« v Ljubljani; 10. o nivelih obrežnih cest v mestu ob Ljubljani. VI. Policijskega odseka poročila: 1. o prošnji prevozniske zadruga, da bi se opustilo postajališče pri kolo-

dvoru dolenskih železnic; 2. o uredbi prodaje premoga po ulicah; 3. o predlogu mestnega magistrata, da bi se volil odsek za aprovizacijo glavnega mesta; 4. o nakupu nekaterih strokovnih knjig za mestni arhiv; 5. o mestni klavnici in živinskih sejnih tekom leta 1897. VII. Šolskega odseka poročilo o napravi primernejših klopij na II. mestni deški ljudski šoli. VIII. Olepševalnega odseka poročilo o nasadbi drevoreda na Ižanski cesti. IX. Klavničnega odseka poročilo: 1. o nekaterih popravah v mestni klavnici; 2. o nasvetu, dovoljevati ogled mesa v Buzzolinijevi tovarni v Vodmatu za dobo 1898/9 proti letnemu pavšalu 350 gld. X. Direktorija mestnega vodovoda poročilo: 1. o prošnji C. Kocha za podaljšanje cevij do njegove hiše; 2. o prošnji C. Leskovića za odpis vodarine; 3. o podaljšanju vodovodnih cevij do kolodvora dolenskih železnic. XI. Regulačnega odseka poročilo: 1. o razpisu deželne vlade v zadevi izbrisa brezobrestnega posojila iz hiš v regulačne namene kupljenih; 2. o uspehu razpisa prodaje stavbišča Milana in Marije Kozakove na sv. Petra cesti št. 64; o prošnji I. Dovča za izpremembo regulačnega načrta glede podaljšanja Komenskega ulic. XII. Personalnega in pravnega odseka poročilo: 1. o oddaji službe mestnega inženirja; 2. o prošnji mestne klavnice oskrbnika J. Deva za dopust. XIII. Finančnega odseka poročilo o raznih prošnjah za nagrado, podporo in predujeme. XIV. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročilo o uspehu zakupnega podjetja za l. 1897. XV. Regulačnega odseka poročilo o raznih ponudbah in odkupih.

(Iz Kamnika) se nam poroča, da je bil ondi na velikonočni pondeljek shod obrtnikov pri Krištofu. Shoda se je vdeležilo nad 70 obrtnikov. Prvi je govoril g. Ivan Kregar o sredstvih, kako pomagati malemu obrtnemu stanu. Mej drugim je govornik predlagal, naj se kmalu vrši vseslovenski obrtni shod v Ljubljani, ter je bila po njegovem predlogu vsprejeta resolucija, s katero obrtniki z veseljem pozdravljajo sklep deželne zbornice kranjskega za osnovo vseučilišča v Ljubljani, želeč da bi se zavod kmalu osnoval ter donesel obilo koristi vsemu narodu in posebe tudi obrtnikom. G. Šturm je govoril o potrebi organizacije slovenskih obrtnikov. Govorili so še gg. Terpinc, Čamernik, Pavšner, Grašek, Jan. Kalan, Fajdiga in Stare. Navzoči obrtniki so bili s shodom zelo zadovoljni.

(Umrl) je včeraj po daljši bolezni vadniški učitelj gospod Janez Sima, iz prejšnjih časov znan kot zvest oproda nemškutarije na Kranjskem. Zadnja leta se je popolno umaknil iz javnosti.

(»Rusko-slovenski slovar«) in »Kratka slovnica ruskega jezika« je izšla ter se prodaja v razločno in lepo tiskanem izvodu, ki obsega 380 strani slovarja in 88 strani slovnice, po 1 gld. 50 kr., trdo vezan pa po 1 gld. 80 kr. Po pošti 10 kr. več. Knjiga se prodaja le proti gotovini ali povzetju v »Goriški tiskarni« A. Gabršček v Gorici.

(Za prijatelje planinskega love.) Pri županstvu v Bohinjski Srednji Vasi oddalo se bode dne 7. maja t. l. ob 9. uri dopoldne nekaj, iz občinske lovi, kot samosvoja lovišča izločenih, planinskih parcel po javni dražbi za dobo 5 let, t. j. od 1. julija 1898 do 1. julija 1903 v zakup. Ker sta prejšnja zakupnika teh lovišč kranjska obrtna družba in gospod baron Born vsestransko lov umno zvrševala in divjačino gojila, se je taista, osobito divje koze, srne in divji petelini, v izboru številu zaredila.

(Za Trstom Pazin in Piran) Da bi ne delali — sramote svojim vrednim tovarišem v Trstu, so dvignili svoj iredentovski greben zoper tržaškega škofa tudi Garibaldinci v Istri. V prvo se je oglasil Piran. Ondi bi imelo biti birmovanje letošnje pomlad. Nedavno temu pak je čestital piranski občinski svet tržaškemu magistratu na njegovem postopanju zoper tržaškega škofa. Posebej pa se je vršil nek pogovor med piranskim župnikom in tamošnjim županom, na kar je župnik se podal v Trst na škofijski ordinarijat. Kaj je bila vsebina tem razgovorom, se natančno ne ve, pač pa je istina to, da birmovanja v Piranu letos ne bo, vsaj, dokler se razmere ne zboljšajo, ki so se tolikanj poostrele sedaj mej škofijo in iredento. Možno pa je tudi marsikaj družega še, radi česar se je naj-

brže zdelo prevzvišenemu umestno, ne iti birmovat v Piran, kjer ni življenja varen, kdor ne trobi v plačani iredentovski rog, in kjer bi bili sveti obredi birmovanja izpostavljeni zanikerni iredentovski svojati. Tako je s Piranom. Vender v Pazinu stvar ni toliko resna. Tržaški »Piccolo«, kateremu se vedno tolikanj mudi z blamažo, je že poročal, da so sklenili merodajni italijanski krogi v Pazinu, da se tudi ondi odpravijo hrvatske propovedi in se uvedejo italijanske ter da hočejo v ta namen posredovati pri — poreško-puljskem škofu monsig. Flappu. Kajti v Pazinu je vender večina italijanskega prebivalstva, da-si je okolica hrvatska. Tu se je toraj grozno vrezal tržaški žid in njegov poročevalec. V prvo je gorostasna laž, da bi bila v Pazinu večina prebivalstva italijanska, marveč je hrvatska istotako, kakor je hrvatska dežela okrog Pazina. Potemtakem je popolnoma umestno, da se čujejo v Pazinu hrvatske propovedi, katere sluša tudi le izključno hrvatsko verno prebivalstvo. V drugič se je pak nemilostno zmotil žid, da bi spadal Pazin pod poreško-puljsko škofijo, kar bi — v parentezi povedano — morda on in njegovi iz srca želeli, marveč Pazin spada še — o nesreče! — pod — tržaško škofijo. Sicer pa se morda posreči pazinskim »merodajnim italijanskim krogom« izriniti iz hrvatske cerkve hrvatsko propoved in privleči vanjo za lase italijanščino.

(V cerkvi pri sv. Justu v Trstu) so peli veliki teden dijaki tržaškega škofijskega konvikta. Petje je bilo tako krasno, tako cerkveno lepo, da je splošno mnenje, da je vredniše cerkve, kakor pa teatralično vpitje laške »kapele civike«, ki se bolj pristojno v opero, kakor pa v cerkev.

(Župnikom v Veprincu) v Istri je bil dne 4. t. m. izvoljen preč. gospod Anton Ellner, kapelan in upravitelj župnije v Poljanah v Istri. K volitvi je došel vladni zastopnik Fabiani, dekan Laginja in občinski načelnik Andrejčič. 158 župljanov je oddalo svoj glas za gospoda Ellnerja, s katerim Veprinci vendar dobodo vrednega naslednika župniku Laginji, ki je nastopil mesto dekana v Kastvu. Čestitamo!

(»Gozdovnik«.) Povest iz ameriškega življenja. Poleg Karol May-a III. izdaje poslovenil H. Majar — nova knjižica, ki je izšla v založbi knjigarja Antona Turka v Ljubljani. Spise Karol May-jeve ljudstvo rado bere. Nedvomno bo tudi po tem prevodu z veseljem poseglo, zato je tem bolj želeli, naj bi bil jezik lep in pravilen, naj bi gospod pisatelj se ogibal hrvaških in drugih tujk in spak, osobito ker se bo povest še nadaljevala v II. delu. Knjigo priporočamo za bolj odraslo mladino.

Društva.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu.) VII. izkaz: 200 gld. je dovolil visoki deželni zbor kranjski v 17. seji dne 28. svečana meseca 1898. leta (naznanilo visokega deželne odbora vojvodine Kranjske z dne 18. sušca meseca 1898. leta, št. 3127) kot podporo za leto 1898; 30 gld. slavna posojilnica v Slovenski Bistrici; 20 gld. slavna savinjska posojilnica v Žalcu; 15 gld. slavna posojilnica v Brežicah; 10 gld. (tretji obrok ustanovnine) gosp. dr. Gregor Krek, c. kr. vseučilišni profesor v Gradcu; po 5 gld. so darovali: gosp. Jak Hren, c. kr. nadsodnijski svetnik v pokoji v Gradcu; č. g. Karol Presker, kapelan v Vitanju; č. rodbina Watzak v Šmartnem pri Litiji namesto venca nepozabnemu g. drd. med. A. Vojska. — Za ta veliko-dušna darila izreka odbor preblagim podpiralcem najpristranejšo zahvalo. — Odbor je do zdaj v 61. slučajih pomagal. — Nadaljnji prispevki naj se blagovolijo pošiljati točasnemu blagajniku prof. Fran Železinger-ju, Gradec, Zinzendorfgasse šte. 32, I. nadstropje.

Telefonična in brzojavna poročila.

Celovec, 12. aprila. Schönererjev shod se je vršil pod varstvom orožnikov. Mnogo radovednežev je prišlo na shod iz Celovca, med katerimi je bilo tudi mnogo učiteljev. Našim je bil pristop zabranjen. Posebnega utisa shod ni napravil.

Dunaj, 12. aprila. Listi poročajo iz Trsta, da je kakih 100 oseb, večinoma socialistov, napravilo izgrede pred hotelom, v katerem se je nastanil dr. Lueger, ki je došel v Trst. — Več izgrednikov so zaprli.

Praga, 12. aprila. Za nesrečne prebivalce v vasi Klappai ob Hebu je podaril

cesar 2000 gld. Podrlo se je sedaj tudi šolsko poslopje. Skupno je zasutih do 30 hiš in do 150 prebivalcev brez strehe.

Zagreb, 12. aprila. Uradni list objavlja banovo naredbo, s katero se preklicuje nagla sodba za razne okraje zagrebškega, modruško-reškega in likavskega komitata.

Pariz, 12. aprila. Jutri se objavi predsednikov dekret, s katerim se razpisujejo splošne volitve za poslansko zbornico na 8. in 22. maja. Z jutrišnjim dnem se prične torej volilna doba.

Pariz, 12. aprila. Obtožba vojnega sodišča proti Zoli se je dostavila že v soboto.

Pariz, 12. aprila. Razprava pri sodišču proti Zoli je določena na 23. maja. Vršila se bo v Versaillu.

Madrid, 12. aprila. Radikalna, bojaželjna stranka dela z vsemi silami na to, da se širi navdušenje za vojsko z Ameriko. Tudi višji vojaki se udeležujejo teh demonstracij. Vlada s težavo vzdržuje red; nekega generala so zaradi tega obsodili v trdnjavo.

Madrid, 12. aprila. Včeraj in prejšnji večer so se prirejale razne demonstracije proti vladi in za armado. Policija je prišla več demonstrantov; nekaj oseb je ranjenih.

Newyork, 12. aprila. Izjava španske vlade, s katero naznanja Španija zveznim državam premirje na Kubi, bojaželjni stranki ne zadostuje; predsednik Kinley in z njim miroljubna stranka pa se nahajajo v silno težavnem položaju in v njih vrstah prevladuje mnenje, da je izjava Španije glede premirja na Kubi došla prepozno. Le težko bo izogniti se vojski. Predsednik Kinley je namenjen vso zadevo izročiti v roke kongresu.

Washington, 12. aprila. Španska vlada je izročila po svojem poslaniku Bernarde pismo, v katerem se uradno omenja premirje na Kubi, ob enem pa ponavlja prošnja, naj bi se vprašanje glede nesreče na „Maine“ odkazalo posebni komisiji vele-vlastij. Ministerstvo se je že bavilo s to zadevo.

Kairo, 12. aprila. Mahmudova armada je popolno razpršena. Našli so dosedaj 2000 ubitih dervišev. Meni se, da je padlo 3000 dervišev, mej temi več vplivnih emirjev.

Svilnati damasti 75 kr.

do gld. 14-65 meter — istotako tudi črna, bela in barvena Hennebergova svila od 45 kr. do gld. 14-65 meter — v najbolj modernih tkaninah, barvah in vzorcih.

Na zasebnike poštnine in carine presto na dom. — Vzorci obratno. — Dvojni pisni portu v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg

c. in kr. dvorni zalagatelj, Curih. 55 2 5

Umrlí so:

7. aprila. Frančiška Kralj, mizarja hči, 12 dni, Vodmat št. 89, božjast. — Alojzija Klovár, črkostavca hči, 1 dan, Vodmat 8, življenjska slabost.

8. aprila. Henrik Zirkelbach, posestnika sin, 42 dni, Opekarska cesta 33, črevesni katar.

V hiralnici:

7. aprila. Jožef Vanič, posestnik, 71 let, Oedema pulmonum. — Marija Purkart, delavka, 59 let, pyaemia dementia aquisita.

V bolnišnici:

6. aprila. Zigon Pavel, mizar, 74 let, pyelonephritis. — Franc Zabukovec, črevljár, 48 let, oedema cerebri.

276 1-1

Tužnim srcem naznanjam, da je danes nemila smrt nam nepričakovano vzela dragega očeta

Janeza Germovnika,

posestnika v Vodloah,

katerega vsem prijateljem najtopleje priporočamo v molitev. Pogreb nepozabljivega nam očeta bode v sredo dopoldne.

V Vodloah dne 11. aprila.

Jedert Germovnik, žena. Fran, Janez in Jože, sinovi.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
9	9. zvečer	738.4	11.6	p. m. jzah.	jasno	0.0
10	7. zjutraj 2. popol.	736.8 735.8	7.7 16.4	sl. svzh. p. m. jzah.	del. jasno oblačno	0.0
10	9. zvečer	735.7	10.8	sl. jzah.	skoro jasno	0.0
11	7. zjutraj 2. popol.	733.8 732.8	8.0 15.4	sr. svzh. sr. jug	oblačno	0.0
11	9. zvečer	731.9	11.1	sr. jug	pol. oblačno	0.0
12	7. zjutraj 2. popol.	729.1 726.9	8.9 11.1	sr. svzh. sr. zah.	skoro obl. dež	0.0

Srednja temperatura sobote 12.1°, za 3.6° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 11.6°, za 2.9° nad normalom.
Srednja temperatura ponedeljka 11.5°, za 2.6° nad normalom.

Pege

286 10-2 odpravi v 7 dneh popolnoma 195 48-9

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olupljanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 novč. ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Pri c. kr. poštne uradu na deželi (Gorenjsko) sprejme se 261 3-3

poštna odpraviteljica,

katera je zmožna poštni urad samostojno voditi. Plača po dogovoru.

Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«.

Velika hiša

z dobro gostilno

v Židovskih ulicah v Ljubljani

je na prodajo.

Več se poizvé pri dr. Fran Vok-u, c. kr. notarju v Ljubljani. 260 3-3

Št. 17/Pr.

Razpis.

275 3-1

Pri deželnem odboru kranjskem oddati ste

dve službi računskega oficijala II. razreda

z užitki VI. za deželne uradnike veljavnega plačilnega razreda.

Dalje je izpraznjeno tudi

mesto praktikanta

z adjutom letnih 500 gld. pri deželnem knjigovodstvu, eventualno pri deželni blagajnici.

Prošnje za jedno teh mest pošljejo naj se z dokazi o starosti, študijah, vsposobljenosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in o dose- danjem službovanji prosilčevem

do dne 20. maja t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Prosilci za službo računskega oficijala morajo na vsak način izkazati, da so napravili izpit iz državnega računostvoja z dobrim uspehom; od prosilcev za mesto praktikanta pa se zahteva, da so dovršili vsaj niže razrede kake srednje ali njej enakovrstne šole.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 7. aprila 1898.

Dunajska borza.

Dne 12. aprila.			Dne 9. aprila.			Kreditne srečke, 100 gld.		
Skupni državni dolg v notah	102	gld. 10 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164	gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170	gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	95	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160	—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	70
Avstrijska zlata renta 4%	121	50	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196	75	Rudolfove srečke, 10 gld.	26	50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	85	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	65	Salmove srečke, 40 gld.	83	25
Ogerska zlata renta 4%	121	—	Tisine srečke 4%, 100 gld.	140	25	St. Genois srečke, 40 gld.	79	75
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	35	Dunavske vravnave srečke 5%	130	25	Waldsteinove srečke, 20 gld.	59	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	923	—	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109	—	Ljubljanske srečke	22	75
Kreditne delnice, 160 gld.	355	50	Posojilo goriškega mesta	112	50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156	75
London vista	120	70	4% kranjsko deželno posojilo	99	—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3452	50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	82 1/2	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	10	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	423	—
20 mark	11	76	Priporitne obveznice državne železnice	221	75	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	74	70
20 frankov (napoleonodor)	9	54	» » južne železnice 3%	183	75	Splošna avstrijska stavbinska družba	117	—
Italijanski bankovci	45	05	» » južne železnice 5%	126	40	Montanska družba avstr. plan.	151	15
C. kr. cekini	5	66	» » dolenskih železnice 4%	99	50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	181	—
						Papirnih rubljev 100	127	12

S 1. aprilom se prične novo celoletno naročevanje!

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Naročnina od 1. aprila do konca dec. t. l. je za Avstro-Ogersko gld. 2.—.

MERCUR

XXXVI. leto.

S 1. aprilom na novo vstopivši naročniki dobijo, dokler je še kaj zaloge, kot brezplačni privržek »Finanzielles Jahrbuch«, ki obsega zaznamek vseh izžreba- nih srečk. — Naročuje se s poštami nakaznicami pri vseh c. in kr. poštah uradih in pri administ. raciji »Mercur«, Dunaj, I. Wollzeile 10.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 naj- bolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj nastavljen le jedna omara. Kjer ni skladišča teh semen, se je obrniti naravnost do tvrdke.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25—30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

Aussaatzeit Ende Februar und März.

Saatweite: 20 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe. Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Katoliška tiskarna
priporočila raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Urban Zupanec naznanja v svojem in svojih sorodnikov imenu pre- žalostno vest, da je njegov predragi stric, gospod ces. svetnik

dr. Jernej Zupanec

c. kr. notar, vitez Franco-Jozefovega reda, bivši predsednik c. kr. notarske komore na Kranjskem, odbornik „Slovenske Matice“, častni občan selški, častni član „Narodne čitalnice“ in „Ljubljanskega Sokola“, ud kranjske hra- nilnice v Ljubljani, hišni posestnik, član mnogih narodnih društev itd. itd.

včeraj ob polu 8. uri zjutraj po dolgi bolezni, prejemši sv. zakramente za umi- rajoče, v 88. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega rajnega se boče v sredo, dne 13. t. m., ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Križevniških ulicah št. 8 na pokopališče k sv. Krištofu preneslo ter položilo v rodnijsko rakev.

Sv. zadušne maše se bodo darovale v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

Nepozabnega pokojnika priporočam v molitev in blag spomin

V Ljubljani, dne 11. aprila 1898.

Severonemški Lloyd v Bremi.

158 30-13

Od vis c. kr. ministerstva vsled ukaza dne 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštinih brzoparnikov do Novi-Jorka:		
Brema - Sev. Amerika.	Do Novi-Jorka.	
Brema - Južna Amerika.	Do Montevideo.	Do Baltimore.
Brema - Vzhodna Azija.	Do Kitajskega.	Do Buenos-Ayres.
Brema - Avstralija.	Do Adelaide, Melbourne, Sydneja.	Do Japonskega.

voznja po morji čez ocean do Novi-Jorka traja 6 do 7 doij.

Najlepša in najcenejša pri- ložnost za potovanje.

Glavni zastopnik v Ljubljani:

Edvard Tavčar.